

STYGINIAI INSTRUMENTAI

I SKYRIUS MUZIKAVIMAS

1. Muzikavimas pasirinktu instrumentu (smuikas, violončelė) – pagrindinis Pradinio ugdymo privalomojo branduolio dalykas (toliau – dalykas).

2. Dalyko paskirtis – atskleisti ir ugdyti prigimtinių mokinio muzikalumą, atlikėjui reikalingus įgūdžius, sudaryti palankias sąlygas atsiskleisti mokinio kūrybiškumui.

3. Dalyko tikslas – padėti mokiniui įgyti taisyklingus grojimo pasirinktu instrumentu įgūdžius, ugdytis atlikėjo meistriškumo gebėjimus, kūrybinį mąstymą, puoselėti estetinę nuovoką ir emocinį jautrumą

4. Dalyko uždaviniai. Siekiama, kad per dalyko pamokas mokiniai:

4.1. lavintūsi grojimo technikos įgūdžius;

4.2. ugdytūsi muzikinę vaizduotę, mokytūsi suvokti ir perteikti atliekamos muzikos emocijas;

4.3. sistemingai atliktų saviruošos užduotis;

4.4. dalyvautų koncertinėje veikloje.

5. Dalyko struktūra. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:

5.1. muzikos atlikimo technikos įvaldymas;

5.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

5.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

6. Didaktinės nuostatos:

6.1. pamokoje formuojami pradiniai instrumento valdymo įgūdžiai, savarankiško mokymosi gebėjimai, integruojami teorinių žinių ir muzikinio rašto pradmenys. Pagrindinis atlikėjo raiškos siekis – teigiami išgyvenimai (džiaugsmas ir pasitenkinimas) įgyvendinant kūrybines idėjas.

6.2. Mokiniais sudaromos individualios programos, atsižvelgiant į kiekvieno mokinio asmeninius gebėjimus ir charakterį. Motyvaciją groti ypač žadina ansamblinis muzikavimas. Įvairios sudėties ansamblius mokinys gali atlikti su mokytoju, vyresniųjų klasių mokiniais ar savo bendraamžiais.

6.3. Mokytojas siekia įsigilinti ir atsižvelgti į mokinio prigimtinių muzikalumą, individualias charakterio ir muzikinio mąstymo savybes. Reikalinga klasė su instrumentu, esant galimybei – muzikos klausymosi aparatūra, garso įrašai.

6.4. Pamokose pasirenkami ir naudojami mokymosi metodai, kurie atitinka jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų raidos ypatumus, yra veiksmingi pedagoginiu požiūriu ir patrauklūs šio amžiaus mokiniams (pvz., inscenizavimas, vaizdinių metodas ir kt.).

6.5. Mokiniai vertinami atsižvelgiant į visų ugdymo sričių pasiekimus: muzikos atlikimo technikos įvaldymą, muzikos kūrinių interpretaciją, muzikos atlikėjo raišką socialinėje kultūrinėje aplinkoje. Vertinamos ne tik žinios ir gebėjimai, bet ir aktyvumas, daroma pažanga, rodomos pastangos. Kiekvienoje pamokoje mokiniui pateikiami komentarai, kaip tobulinti rezultatus. Su mokiniu kalbama apie jo pasiekimų raidą, sėkmes ir sunkumus. Nurodymai ir komentarai savarankiškam mokymuisi pateikiami raštu. Mokinių pasiekimai ir pažanga vertinami pagal mokykloje numatytą vertinimo tvarką.

7. Mokinio pasiekimai:

1–2 klasė
1. Veiklos sritis – muzikos atlikimo technikos įvaldymas.
Nuostata – siekti pradinių atlikimo technikos įgūdžių tikslumo ir suprasti jų reikšmę.
Esminis gebėjimas – teisingai atlikti muzikinį tekstą.

Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Tiksliai ritmiškai perskaityti nesudėtingą muzikinį tekstą.	1.1.1. Atpažinti garsų ritmines vertes; 1.1.2. išlaikyti duotą tempą.
1.2. Taisyklingai demonstruoti pagrindinius garso išgavimo būdus.	1.2.1. Paaiškinti taisyklingos laikysenos svarbą; 1.2.2. atpažinti ir apibūdinti skirtingus garso išgavimo būdus.
1.3. Atlikti saviruošos užduotis.	1.3.1. Paaiškinti savarankiško mokymosi svarbą; 1.3.2. savarankiškai parengti nesudėtingą muzikinį tekstą.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – suvokti ir perteikti muzikos kūrinio keliamas emocijas.	
Esminis gebėjimas – taikyti muzikos išraiškos priemones, padedančias išraiškingai atskleisti muzikos kūrinio nuotaiką.	
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingo charakterio kūrinius.	2.1.1. Savais žodžiais apibūdinti muzikos kūrinio nuotaiką; 2.1.2. paaiškinti tempo ir artikuliacijos pasikeitimus.
2.2. Apibūdinti nesudėtingas muzikos kūrinių formas.	2.2.1. Savais žodžiais paaiškinti kūrinio struktūrinius elementus (motyvas, frazė, sakinys); 2.2.2. vartoti „tempo“, „dinamikos“ sąvokas.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – pasitikėti savo jėgomis ir noriai dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą koncertinę programą.	
3.1. Sukoncentruoti dėmesį per savo pasirodymą.	3.1.1. Paaiškinti pasiruošimo koncertiniam atlikimui svarbą; 3.1.2. žinoti sceninės kultūros principus.
3.2. Įsivertinti savo viešą pasirodymą.	3.2.1. Įvardyti sėkmes ir nesėkmes; 3.2.2. palyginti savo ir draugų pasirodymą; 3.2.3. pasiūlyti, ką reikėtų tobulinti.
3–4 klasė	
1. Veiklos sritis – muzikos atlikimo technikos įvaldymas.	
Nuostata – siekti pradinių atlikimo technikos įgūdžių tikslumo ir suprasti jų reikšmę.	
Esminis gebėjimas – teisingai atlikti muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Tiksliai perskaityti ir atlikti sudėtingesnę muzikinį tekstą.	1.1.1. Paaiškinti garsų trukmės tarpusavio santykius; 1.1.2. koordinuoti regėjimo, klausos, motorikos komponentus, laikytis nurodyto tempo.
1.2. Suprasti garso išgavimo instrumentu būdų įvairovę, gebėti juos iliustruoti grojant	1.2.1. Groti taisyklinga laikysena; 1.2.2. apibūdinti ir pademonstruoti skirtingus garso išgavimo būdus.
1.3. Atlikti saviruošos užduotis.	1.3.1. Apibūdinti savarankiško mokymosi svarbą; 1.3.2. savarankiškai parengti nesudėtingą muzikinį kūrinį.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas.	

Nuostata – suvokti ir perteikti muzikos kūrinio keliamas emocijas. Esminis gebėjimas – taikyti muzikos išraiškos priemonės, padedančias išraiškingai atskleisti muzikos kūrinio nuotaiką.	
2.1. Išraiškingai atlikti įvairių žanrų ir charakterio kūrinius.	2.1.1. Apibūdinti pagrindines muzikinio kūrinio išraiškos priemones; 2.1.2. demonstruoti tempo ir artikuliacijos pasikeitimus.
2.2. Apibūdinti nesudėtingų muzikos kūrinių formų skirtumus.	2.2.1. Žinoti ir apibūdinti pagrindinius muzikos kūrinių struktūros elementus (motyvas, frazė, kūrinio dalių pradžios, pabaigos, kulminacija); 2.2.2. žinoti ir panaudoti grojant tempo, dinamikos pasikeitimus.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – pasitikėti savo jėgomis ir noriai dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą koncertinę programą.	
3.1. Susikaupti per savo pasirodymą.	3.1.1. Paašškinti pasiruošimo koncertiniam atlikimui svarbą; 3.1.2. žinoti sceninės kultūros principus.
3.2. Įsivertinti savo viešą pasirodymą.	3.2.1. Apibūdinti sėkmes ir nesėkmes; 3.2.2. palyginti savo ir draugų pasirodymą; 3.2.3. pasiūlyti, ką reikėtų tobulinti.

8. Turinio apimtys:

8.1. Muzikos atlikimo technikos įvaldymas:

8.1.1. instrumento galimybių pažinimas: taisyklinga laikysena, judesių koordinavimas.

Pagrindiniai garso išgavimo būdai, pirštuotė, stryko valdymo technika.

8.1.2. Styginių instrumentų (smuikas, violončelė) programinį repertuarą pusmečiui sudaro:

8.1.2.1. 1 klasė – 4–5 pjesės, 1–3 etiudai. Paprastieji legato ir detache deriniai;

8.1.2.2. 2 klasė – 2–3 pjesės arba 1 stambios formos kūrinys, 1–3 etiudai, pažintis su II, III pozicijomis, paruošiamieji vibrato pratimai;

8.1.2.3. 3 klasė – 2–3 pjesės arba 1 stambios formos kūrinys, 1–3 etiudai, štrichų deriniai. I, II, III pozicijų įvaldymas, įvairūs pozicijų keitimo tipai, chromatinės slinktytys, natūralūs flažoletai, vibrato naudojimas griežiant ilgas natas;

8.1.2.4. 4 klasė – 1 stambios formos kūrinys, 2–3 pjesės, 4–5 etiudai, pažintis su V–VII pozicijomis, nesudėtingi akordai, vibrato tobulinimas.

8.1.3. Skaitymo iš lapo pagrindai ir sistemingas įgūdžių lavinimas.

8.1.4. Atliktų kūrinių ir įrašų analizė.

8.1.5. Muzikos kūrinių interpretavimas: nesudėtingų muzikos kūrinių formų (periodas, paprastosios 2 arba 3 dalių reprizinės / nereprizinės formos), pagrindinių sintaksinių elementų (motyvas, frazė, sakinytys), nuotaikos, charakterio apibūdinimas ir atlikimas; atliktų ir išgirstų kūrinių palyginimas.

8.2. Muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje. Kūrinių atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys. Gebėjimas koncentruoti dėmesį per savo pasirodymą.

9. Vertinimas:

9.1. 1 klasė – mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis ir ideografinis (padarė/nepadarė pažangą PP/NP) vertinimo metodai.

9.2. 2-4 klasė – mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis ir kriterinis (10 balų) vertinimo metodai.

MUZIKAVIMO PASIRINKTU INSTRUMENTU (SMUIKAS, VIOLONČELĖ)			
PROGRAMA			
I klasė			
<p>Mokymo pobūdis: individuali smuiko instrumento pamoka.</p> <p>Techniniai ir teoriniai reikalavimai: formuoti taisyklingo smuiko instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžius: pagrindinių grojimo štrichų (legato, non legato, staccato) formavimas, taisyklingos laikysenos žinojimas, savo kūno, rankų judesių koordinavimas. Supažindinti su muzikos kalbos priemonėmis, turtinti muzikinį žodyną: pažinti natas, žinoti garsų ir pauzių trukmę, muzikinius terminus.</p>			
Kūrinių skaičius per metus			
Pjesės, dainos	Etiudai	Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos	
2-4	2-3	I pusmečio pabaigoje vyksta: koncertas tėvams	
		II pusmečio pabaigoje vyksta: akademinis koncertas, kuriame grojami 2 skirtingo charakterio kūriniai.	
<p>Kiti kūriniai atsiskaitomi klasėje prie dalyko mokytojo pusmečių eigoje.</p> <p>Gamos atliekamos iki 2 ženklų vienos oktavos ribose.</p> <p>Vertinimas: mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis ir ideografinis (padarė/nepadarė pažangą) vertinimo metodai.</p> <p>Ugdymo metodika: mokytojas mokymo metodus ir mokymosi veiklas parenka ir organizuoja taip, kad mokymas(is) atitektų mokinių patirtį, gebėjimus, polinkius, mokymosi stilių, turimus išteklius ir priemones. Taikomi mokymo(si) metodai: žaidimas, kūno kinestezinis, muzikinis-ritminis, demonstravimas, aiškinimas, kartojimas, euristinis ir kt.</p>			
II klasė			
<p>Mokymo pobūdis: individuali smuiko instrumento pamoka.</p> <p>Techniniai ir teoriniai reikalavimai: tęsti taisyklingo instrumento valdymo ir laikysenos įgūdžių formavimą, muzikinės kalbos išraiškos priemonių, muzikinio žodyno turtinimą, supažindinti su muzikiniais žanrais ir formomis, atskleisti mokinio muzikinius gebėjimus, puoselėjant jo prigimtinių muzikalumą.</p>			
Kūrinių skaičius per mokslo metus:			
Stambios formos kūriniai	Pjesės	Etiudai	Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos
0-1	2-4	1-3	I pusmečio pabaigoje vyksta: koncertas tėvams II pusmečio pabaigoje vyksta: akademinis koncertas, kuriame grojami 2 kūriniai.
<p>Kiti kūriniai atsiskaitomi klasėje prie dalyko mokytojo pusmečių eigoje.</p> <p>Gamos: iki 2 ženklų dviejų oktavų ribose.</p> <p>Vertinimas: mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis ir kriterinis (10 balų) vertinimo metodai.</p> <p>Ugdymo metodika: mokinyms įtraukiamas į aktyvų ir sąmoningą mokymąsi taikant metodus, kurie skatina mokinius savarankiškai mąstyti, suvokti kūrinio atlikimo priemonių įvairovę ir gebėti jas taikyti. Taikomi mokymo(si) metodai: žaidybinis, kūno kinestezinis, stebėjimas, demonstravimas, aiškinimas, kartojimas, vizualinis, euristinis ir kt.</p>			
III klasė			
<p>Mokymo pobūdis: individuali smuiko instrumento pamoka.</p>			

Techniniai ir teoriniai reikalavimai: mokinio klausos, muzikinės atminties, ritmo pojūčio lavinimas; įvairių techninių veiksmų įvaldymas; melodinės, harmoninės klausos ugdymas. Tolesnis muzikinės formos supratimo gilinimas, mokinio sugebėjimo emocionaliai suvokti ir reaguoti į muzikinę kalbą, muzikos vaizdų pasaulį ugdymas.

Kūrinių skaičius per mokslo metus			
Stambios formos kūriniai	Pjesės	Etiudai	Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos
1-2	2-4	1-3	I pusmečio pabaigoje vyksta: koncertas tėvams II pusmečio pabaigoje vyksta: akademinis koncertas, kuriame grojami 2 kūriniai.

Kiti kūriniai atsiskaitomi klasėje prie dalyko mokytojo pusmečių eigoje.

Gamos: iki 2-jų ženklų dviejų oktavų ribose.

Vertinimas: mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis ir kriterinis (10 balų) vertinimo metodai.

Ugdymo metodika: mokinyi įtraukiamas į aktyvų ir sąmoningą mokymąsi taikant metodus, kurie skatina mokinius savarankiškai mąstyti, ugdo atlikimo ir kūrybinius gebėjimus, skatina bendradarbiauti. Taikomi mokymo(si) metodai: vizualinis, žaidybinis, kūno kinestezinis, stebėjimas, demonstravimas, aiškinimas, kartojimas ir kt.

IV klasė

Mokymo pobūdis: individuali smuiko instrumento pamoka.

Techniniai ir teoriniai reikalavimai: įvairių techninių įgūdžių tobulinimas, kuo tikslesnis kūrinio faktūros atlikimas (ritmo, štrichų, aplikatūros); melodinės, tembrinės, harmoninės klausos ugdymas. Supažindinimas su įvairių epochų, žanrų ir formų kūriniais. Mokinio psichologinio pasiruošimo scenai ugdymas, kūrinių meninio sceninio atlikimo ir aktyvaus dalyvavimo muzikinėje veikloje skatinimas.

Kūrinių skaičius per mokslo metus			
Stambios formos kūriniai	Pjesės	Etiudai	Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos
1-2	1-3	2-3	I pusmečio pabaigoje vyksta: koncertas tėvams II pusmečio pabaigoje vyksta: žinių patikra, kurioje grojami 2 kūriniai.

Kiti kūriniai atsiskaitomi klasėje prie dalyko mokytojo pusmečių eigoje.

Gamos: iki 3 ženklų dviejų oktavų ribose.

Vertinimas: mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, kriterinis (10 balų), diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimo metodai.

Ugdymo metodika: vykdomas aktyvus ir sąmoningas mokymasis taikant metodus, kurie skatina mokinius savarankiškai mąstyti, suvokti kūrinio atlikimo priemonių ir jų taikymo galimybių įvairovę bei skatina mokinio saviraišką ir kūrybingumą. Taikomi mokymo(si) metodai: vizualinis, žaidybinis, kūno kinestezinis, stebėjimas, demonstravimas, aiškinimas, kartojimas, loginis ir kt.

II SKYRIUS

ANSAMBLINIS MUZIKAVIMAS

10. Ansamblinio muzikavimo dalykas (toliau – Ansamblis) – Pradinio ugdymo privalomojo branduolio dalykas.

11. Ansamblio paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti ansamblinio muzikavimo patirtį.

12. Ansamblio tikslas – ugdyti ansamblinio muzikavimo ir meninės raiškos gebėjimus, skatinti muzikavimo motyvaciją, bendravimą ir bendradarbiavimą muzikuojant.

13. Ansamblio uždaviniai. Siekiama, kad muzikuodami ansamblyje mokiniai:

13.1. lavintųsi instrumento valdymo įgūdžius, kai muzikuojama kolektyve;

13.2. suvoktų ir pajaustų muzikos kūrinio keliamas menines emocijas, dramaturgiją;

13.3. ugdytųsi kolektyvo nario atsakomybę, kauptų sceninę patirtį;

13.4. mokytųsi išraiškingai atlikti ansamblinę muziką.

14. Ansamblio struktūra. Ansamblių sudaro dvi veiklos sritys:

14.1. ansamblio pojūčio ugdymas;

14.2. kūrinių ansambliams interpretavimas.

15. Didaktinės nuostatos:

15.1. repertuaras parenkamas atsižvelgiant į kiekvieno mokinio gebėjimus ir pasiekimus, individualias charakterio ir muzikinio mąstymo savybes. Mokytojui svarbu kurti muzikalią aplinką pasirenkant tinkamiausius muzikos kūrinius. Pamokose siejamos jau įgytos teorinės žinios ir praktiniai įgūdžiai, kurie padeda perteikti ir atlikti skirtingos stiliškos ir nuotaikos ansamblinės muzikos kūrinius. Repertuaro sudėtingumas turi atitikti visų atlikėjų bendrą pajėgumą.

15.2. Pamokose tobulinami skaitymo iš lapo gebėjimai, ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui ir repetavimui grupėje.

15.3. Pamokose tobulinami skaitymo iš lapo gebėjimai, ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui ir repetavimui grupėje.

15.4. Veikla ansamblyje organizuojama bendravimo ir bendradarbiavimo principu, vertinamas kiekvieno mokinio individualus darbas, įnašas į bendrą rezultatą ir pasiekimus. Mokytojas mokinių mokymosi rezultatus aptaria bendrai ir individualiai su kiekvienu mokiniu. Aptarime dalyvauja visi mokiniai, jiems svarbus grįžtamasis ryšys, padedantis įvertinti daromą pažangą ar priešingai. Atsiskaitymai organizuojami koncerto forma.

16. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – ansambliško pojūčio ugdymas.	
Nuostata – siekti kūrybinio bendradarbiavimo.	
Esminis gebėjimas – tiksliai atlikti savo partiją ansamblyje, girdėti draugo atlikimą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Tiksliai atlikti savo partiją.	1.1.1. Nustatyti metrą, tempą; 1.1.2. atpažinti štrichus.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną.
1.3. Demonstruoti ansambliško pojūtį.	1.3.1. Muzikuoti ir girdėti kitus ansamblio dalyvius.
2. Veiklos sritis – kūrinių ansambliams interpretavimas.	
Nuostata – ugdyti ansamblinio muzikavimo patirtį.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti muzikos kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, turinį; 2.1.2. aptarti stiliaus bruožus.
2.2. Išraiškingai atlikti kūrinius.	2.2.1. Pažinti ir paaiškinti interpretacijos ženklus; 2.2.2. apibūdinti ir aptarti kitų atlikėjų interpretaciją.

17. Turinio apimtys:

17.1. ansambliško pojūčio ugdymas. Ansambliniam muzikavimui mokiniai parengia 2–3 kūrinius per pusmetį. Atliekant kūrinius pagrindinis dėmesys skiriamas teksto perskaitymo įgūdžiams, ritminio pulsavimo, intonavimo tikslumui lavinti.

17.2. Kūrinių ansambliams interpretavimas. Nesudėtingų muzikinių formų kūrinių turinio suvokimas, kūrinio charakterio apibūdinimas, interpretavimas.

18. Vertinimas: mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis ir kriterinis (10 balų) vertinimo metodai.

ANSAMBLIO DALYKO PROGRAMA		
2–4 mokymo metai		
<p>Mokymo pobūdis: vyksta individualios pamokos pagal ansamblių dalyvių sudėtį.</p> <p>Techniniai reikalavimai: ansamblio dalyko mokiniai turi būti supažindinami su natų skaitymo iš lapo pradmenimis. Lavinamas ansamblio pojūtis, gebėjimas girdėti ir vertinti save bei kitus ansamblio dalyvius. Gebėti apibūdinti ir atlikti nesudėtingas muzikos kūrinių formas, atskleisti dinaminį planą ir charakterį.</p> <p>Teoriniai reikalavimai: ansamblio dalyko mokiniai turi pažinti muzikinį raštą, kad galėtų atlikti nesudėtingą ansamblio partiją. Mokiniai turi gebėti apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką, nusakyti kūrinio metrą, tempą, paaiškinti atlikimo štrichus. Reikalavimai priklauso nuo dalyvių amžiaus, sudėties, muzikavimo patirties, atliekamų kūrinių sudėtingumo, žanro ypatumų ir nuo to, kokią vietą mokinio atliekama partija užima ansamblyje (ar partija vedančioji, ar pritariamoji ir panašiai).</p>		
Kūrinių skaičius per vienerius mokslo metus:		
Kūrinių skaičius	Kūriniai	Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos
1-3	Ansamblio repertuarą sudaro originalūs ir aranžuoti, įvairių stilių ir žanrų kūriniai.	I ir II pusmečių pabaigoje vyksta koncertas/festivalis/konkursas - atliekamas 1 kūrinys.
<p>Vertinimas: mokinių ugdymo pažangai vertinti taikomi formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis ir kriterinis (10 balų) vertinimo metodai.</p> <p>Ugdymo metodika: Mokinys, muzikuodamas įvairios sudėties ansambliuose, lavina ansamblinį pojūtį, ugdo bendruosius muzikavimo gebėjimus ir sceninę patirtį. Mokinys lavina klausos, muzikinės atminties, ritmo pojūtį, tobulina pagrindinius grojimo štrichus. Mokymosi procese ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje ir komunikavimui. Kūrinio ruošimo, mokymosi, gilinimosi į jį procese reikia atkreipti dėmesį į bendrą meninį atlikimo vaizdą, kūrinio prasmės suvokimą. Ansamblyje grojantis atlikėjas turi mokėti ne tik savo partiją, bet ir girdėti partnerių partijas. Ansamblio pamokoje taikomi įvairius kūrinio ruošimo metodai, mokymosi procesas gali vykti keliomis kryptimis ir etapais.</p>		

III SKYRIUS SOLFEDŽIO DALYKAS

19. Solfedžio dalykas (toliau – Solfedžio) – Pradinio ugdymo privalomojo branduolio dalykas.
20. Solfedžio paskirtis – sudaryti sąlygas mokiniams ugdytis muzikinę klausą ir vaizduotę, esminius solfedžio dalyko gebėjimus, įgyti pradinį muzikinį raštingumą.
21. Solfedžio tikslas – sužadinti ir skatinti mokinių domėjimąsi muzika, padėti ugdytis ritmo bei dermės pojūtį, intonavimo įgūdžius, suteikti reikalingų žinių.
22. Solfedžio uždaviniai. Siekiama, kad per solfedžio pamokas solfedžiuodami, klausydami ir užrašydami muzikos fragmentus mokiniai:
  - 22.1. atpažintų ir tiksliai atliktų ritminius bei melodinius darinius;
  - 22.2. solfedžiuotų melodijas mažoro ir minoro tonacijomis;
  - 22.3. klausia atpažintų ir užrašytų pažįstamus ritminius ir melodinius darinius bei muzikos fragmentus.
23. Solfedžio struktūra. Solfedžio sudaro trys veiklos sritys:
  - 23.1. ritmavimas;
  - 23.2. intonavimas;
  - 23.3. muzikos klausymasis, atpažinimas ir jos fragmentų užrašymas.
24. Didaktinės nuostatos:
  - 24.1. Solfedžio pamokose mokiniai mokosi skaityti ir užrašyti iš klausos muzikos fragmentus, lavinasi intonavimo, audijavimo, vokalizavimo įgūdžius, ugdomi ritminį jautrumą, improvizacinius ir

interpretacinius gebėjimus. Su mokiniais aptariamos solfedžio pamokose įgytos patirties pritaikymo kituose dalykuose galimybės;

24.2. patalpoje, kurioje vyksta solfedžio pamokos, yra instrumentas (pianinas), interaktyvi lenta, kompaktinių plokštelių grotuvas, kompiuteris su muzikine programine įranga, interneto prieiga ir daugialypės terpės projektoriumi.

24.3. pamokose naudojami aktyvūs mokymo(si) metodai, kurie atitinka jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaiko raidos ypatumus, suteikia galimybes mokytis savarankiškai. Jie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių gebėjimus bei poreikius.

25. Solfedžio mokymuisi skiriamos 2 akademinės valandos per savaitę.

26. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – intonuoti atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro natūraliose dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą laikyseną, kvėpavimo ir garso tikslumo įgūdžius.	1.1.1. Taisyklingai kvėpuoti, tarti skiemenis, žinoti taisyklingos laikysenos reikalavimus; 1.1.2. suprasti „intonavimo“ bei „derėjimo“ terminus.
1.2. Tiksliai ir išraiškingai solfedžiuoti vienbalses melodijas.	1.2.1. Solfedžiuojant diriguoti arba pulsuoti; 1.2.2. išlaikyti pasirinktą tempą.
1.3. Dainuoti mažoro ir minoro dermės skirtingose tonacijose.	1.3.1. Apibūdinti mažoro ir minoro dermės, išvardinti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius; 1.3.2. gebėti sudaryti nuo garso arba tonacijoje T, S, D apvertimus.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti bei atlikti įvairius ritminius darinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atpažinti garsų trukmes.	2.1.1. Žinoti natų ir pauzių trukmes; 2.1.2. vartoti „garsų trukmės“ ir „taktavimo“ sąvokas.
2.2. Perskaityti ir atlikti ritminius darinius.	2.2.1. Išlaikyti pasirinktą tempą.
2.3. Sukurti ir atlikti paprastus ar sudėtingesnius ritmo darinius.	2.3.1. Sukurti ir atlikti ritmo motyvus ir sakinius.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes girdėtą arba sukurtą vienbalsę melodiją ir ritmą.	3.1.1. Įvardyti muzikos teksto metrą, dermę; 3.1.2. naudojantis muzikiniais terminais ir sąvokomis; 3.1.3. apibūdinti klausomą kūrinį; 3.1.4. nustatyti ir įvardinti girdėto kūrinio žanrą, atlikėjus.
3.2. Klausia atpažinti ir užrašyti.	3.2.1. Naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. skirti dermės laipsnius bei apibūdinti melodinę liniją ir ritminį piešinį.

27. Turinio apimtis:

27.1. intonavimas ir solfedžiavimas:

27.1.1. vienbalsių melodijų, liaudies ir autorinių dainų dainavimas;

- 27.1.2. dermės laipsnių intonavimas, mažorinių ir minorinių gamų dainavimas iki 3 ženklų;
 27.1.3. natų skaitymas smuiko ir boso raktuose;
 27.1.4. harmoniniai ir melodiniai intervalai dermėje nuo 1 iki 8 ;
 27.1.5. kvintakordų T, S, D sudarymas ir dainavimas dermėje;
 27.2. ritmavimas:
 27.2.1. natos ir pauzės (perskaito ir atlieka);
 27.2.2. paprastieji metrai, ritmo ostinato melodijai, priešaktis ir užaktis, sinkopė, ritminis kanonas, naudojama kūno ir instrumentinė perkusija.
 27.3. muzikos tekstų klausymasis, atpažinimas ir užrašymas:
 27.3.1. elementarūs ritminiai ar melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai paprastuose metruose, tonacijose iki 3 ženklų;
 27.3.2. nesudėtingų melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas, panaudojant įprastus būdus bei informacines kompiuterines technologijas.

1 klasė (pradinio ugdymo pirmieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – intonuoti atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą laikyseną, kvėpavimo ir garso tikslumo įgūdžius.	1.1.1. Taisyklingai kvėpuoti, tarti skiemenis, žinoti taisyklingos laikysenos reikalavimus; 1.1.2. suprasti „intonavimo“ terminą.
1.2. Tiksliai ir išraiškingai solfedžuoti vienbalses melodijas.	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, kompozitorių dainų dainavimas ir solfedžiavimas mažorinėje dermėje; 1.2.2. melodijų solfedžiavimas 2/4, 3/4 metruose.
1.3. Intonuoti gamas, pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, tonikos trigarsį.	1.3.1. Gamos C, G, F, D, a, tonikos trigarsiai; 1.3.2. išvardinti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, juos intonuoti. Smuiko ir boso raktai.
2. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – intonuoti atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atpažinti ir atlikti natas, pauzes.	2.1.1. Žinoti ketvirtinės, aštuntinės, pusinės, pusinės su tašku natų, ketvirtinės, aštuntinės pauzių trukmes; 2.1.2. vartoti „garsų trukmės“ taktavimo sąvokas.
2.2. Tiksliai atlikti ritminius darnius paprastuose metruose.	2.2.1. Žinoti dviejų, trijų ketvirtinių metrus ir jų dirigavimo schemas; 2.2.2. išlaikyti pasirinktą tempą; 2.2.3. atlikti ritmo ostinato melodijai.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Įvardyti muzikos teksto natą, dermę; 3.1.2. vienbalsės melodijos (motyvo, frazės) užrašymas, ritminis diktantas; 3.1.3. naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes.
3.2. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.2.1. Naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį.

2 klasė (pradinio ugdymo antrieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės – C, G, F, D, B, minorinės – a, e, d; dur-natūrali, moll-natūrali, harmoninė, melodinė; 1.1.2. suprasti „intonavimo“ bei „derėjimo“ terminus; 1.1.3. intervalai: sekunda (d, m), tercija (d, m) dermėje ir nuo garso.
1.2. Tiksliai ir išraiškingai solfedžuoti vienbalses melodijas.	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, kompozitorių dainų dainavimas, solfedžiavimas, diriguojant arba pulsuojant; 1.2.2. melodijų solfedžiavimas 2/4, 3/4, 4/4 metruose. Priestaktis, užtaktis.
1.3. Intonuoti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, tonikos trigarsį.	1.3.1. Išvardinti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, juos intonuoti; 1.3.2. tonikos trigarsis (dur, moll) melodiškai.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darnius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atpažinti ir atlikti natas, pauzes.	2.1.1. Žinoti ketvirtinės, aštuntinės, pusinės, pusinės su tašku, sveikosios natų; ketvirtinės, aštuntinės, pusinės, sveikosios pauzių trukmes.
2.2. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.2.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių ketvirtinių metrų ir jų dirigavimo schemas; 2.2.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: ketvirtinė su tašku ir aštuntinė, keturios šešioliktinės natos; 2.2.3. analizuoti melodijos ritmą ir jį atlikti; 2.2.4. atlikti ritmo ostinato melodijai.
2.3. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.3.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.3.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pratimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją; 3.1.2. vienbalsės melodijos užrašymas, ritminis diktantas; 3.1.3. naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes.
3.2. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.2.1. Naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį; 3.2.2. nustatyti ir įvardyti girdėto kūrinio žanrą ir atlikėjus.

3 klasė (pradinio ugdymo tretieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso	1.1.1. Gamos: mažorinės- C, G, F, D, B, A, Es minorinės-a, e, d, h, g; dur-natūrali, moll- natūrali, harmoninė, melodinė; 1.1.2. intervalai: sekunda(d,m), tercija (d,m), kvarta(gr), kvinta(gr), seksta (d,m), grynoji oktava ir prima.
1.2. Intonuoti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, tonikos trigarsį ir jo apvertimus: sekstakordą, kvartsekstakordą	1.2.1 Išvardinti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius, juos intonuoti. Nepastoviųjų laipsnių sprendimai; 1.2.2. tonikos trigarsis ir jo apvertimai (dur, moll).
1.3. Tiksliai ir išraiškingai solfedžuoti vienbalses melodijas.	1.3.1. Solfedžuojant diriguoti arba pulsuoti; 1.3.2. išlaikyti pasirinktą tempą; 1.3.3. natas skaityti smuiko (a-f2) ir boso raktuose.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių ketvirtinių, keturių aštuntinių metrus ir jų dirigavimo schemas; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: aštuntinė ir dvi šešioliktinės, dvi šešioliktinės ir aštuntinė; 2.1.3. aštuntinės priešaktis. Liga; 2.1.4. atlikti ritminius kanonus.
2.2. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes	3.1.1. Naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį; 3.1.2. nustatyti ir įvardyti girdėto kūrinio žanrą ir atlikėjus.
3.2. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.2.1. Skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją; 3.2.2. ritminiai ir melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai paprastuose metruose; 3.2.3. naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes.
4 klasė (pradinio ugdymo ketvirtieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – intonuoti melodijas mažoro ir minoro dermėse.	

Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso	1.1.1. Gamos: mažorinės- C, G, F, D, B, A, Es minorinės-a, e, d, h, g, fis, c; dur-natūrali, moll-natūrali, harmoninė, melodinė; 1.1.2. intervalai: sekunda(d, m), tercija (d, m), kvarta(gr), kvinta (gr), seksta (d, m), gryoji oktava ir prima, septima (d, m).
1.2. Intonuoti akordus mažoro ir minoro dermėse	1.2.1. Intonuoti tonikos trigarsį ir jo apvertimus: sekstakordą, kvartsekstakordą; S ir D trigarsius; 1.2.2. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz.: T5 – T6 – S5 – T46 – D5 – T5).
1.3. Tiksliai ir išraiškingai solfedžiuoti vienbalses melodijas.	1.3.1. Solfedžiuojant diriguoti arba pulsuoti; 1.3.2. transponavimas sekunda aukštyn ir žemyn; 1.3.3. natas skaityti smuiko (a-f2) ir boso raktuose.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių ketvirtinių, trijų, keturių, šešių aštuntinių metrus ir jų dirigavimo schemas; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: aštuntinė su tašku ir šešioliktinė, triolė, sinkopė; 2.1.3. atlikti ritminius kanonus, rondo.
2.2. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją; 3.1.2. ritminiai ir melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai paprastuose metruose, tonacijose iki 3 ženklų.
3.2. Klausia atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.2.1. Naudojantis muzikiniais terminais apibūdinti klausomą kūrinį; 3.2.2. nustatyti ir įvardyti girdėto kūrinio žanrą ir atlikėjus.
3.3. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.3.1. Nesudėtingų melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas; 3.3.2. melodijoje atpažinti išmoktų intervalų, akordų melodinę liniją; 3.3.3. naudotis muzikos užrašymo ženklais ir galėti paaiškinti jų reikšmes.

IV SKYRIUS
PASIRENKAMAS INSTRUMENTAS (FORTEPIJONAS)

28. Muzikavimas antruoju instrumentu (fortepijonu) (toliau – II instrumentas) – pasirenkamasis dalykas Mokyklos įgyvendinamoje pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoje. Mokinys nuo antrųjų mokymosi metų pasirenka instrumentą iš mokyklos siūlomų variantų.

29. II instrumento paskirtis – sudaryti palankias sąlygas mokinio muzikinei saviraiškai, jo kūrybiškumui atsiskleisti, grojant pasirinktu antruoju muzikos instrumentu (fortepijonu) puoselėti muzikalumą, ugdyti muzikinius gebėjimus.

30. II instrumento tikslas – padėti mokiniui įgyti taisyklingus grojimo pasirinktu instrumentu (fortepijonu) įgūdžius, ugdytis atlikėjo meistriškumo gebėjimus, kūrybinį mąstymą, puoselėti estetiinę nuovoką ir emocinį jautrumą.

31. II instrumento uždaviniai. Siekiama, kad mokiniai:

31.1. pažintų instrumento sandarą, lavintųsi grojimo technikos įgūdžius;

31.2. mokytųsi išpildyti muzikos kalbos priemones;

31.3. ugdytųsi muzikinę vaizduotę, mokytųsi suvokti ir perteikti atliekamos muzikos emocijas;

31.4. sistemingai atliktų saviruošos užduotis;

31.5. dalyvautų koncertinėje veikloje.

32. II instrumento dalyką sudaro trys veiklos sritys:

32.1. grojimo antruoju muzikos instrumentu technikos įgūdžių įvaldymas;

32.2. muzikos kūrinių interpretavimas;

32.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

33. Ugdymo proceso organizavimas:

33.1. pamokos yra individualios, pamokos trukmė: 0,5 akademinės valandos per savaitę (pirmi metai), 1 akademinė valanda per savaitę (2-3 mokymosi metais).

34. Kiekvienam mokiniui laikantis dalyko programoje turinio apimčių ir atsižvelgiant į asmeninius gebėjimus, charakterio, mokėjimo mokytis ypatumus, individualią pažangą, sudaromos individualios ugdymo programos.

35. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – grojimo antruoju muzikos instrumentu technikos įgūdžių įvaldymas.	
Nuostata – įgyti muzikavimo antruoju instrumentu patirties.	
Esminis gebėjimas – teisingai perskaityti ir atlikti nesudėtingą muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Įgyti pradinis grojimo antruoju muzikos instrumentu įgūdžius.	1.1.1. Nusakyti kūrinio metra, tempą; 1.1.2. pažinti atlikimo štrichus; 1.1.3. suvokti kūrinio tematiką.
1.2. Perteikti kūrinio nuotaiką.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, emocinę būseną.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – siekti pajauti kūrinio keliamas menines emocijas.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti nesudėtingos faktūros muzikos kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio stilių, tematiką, turinį.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Įvardyti kūrinyje panaudotus tempo, dinamikos, artikuliacijos ženklus; 2.2.2. apibūdinti ir aptarti savo atliekamo kūrinio interpretaciją.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti klasės, mokyklos koncertuose ir kituose renginiuose.	
Esminis gebėjimas – atlikti nesudėtingą programą klausytojams.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose bei konkursuose.	3.1.1. Atlikti pasirinktą ar numatytą koncertinį numerį klasės ar mokyklos koncerte; 3.1.2. mokyti sceninės kultūros, skirti dėmesio aprangai ir elgsenai.
3.2. Taikant sutartus kriterijus, įvertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. Įvardinti kūrinio atlikimo vertinimo kriterijus; 3.2.2. sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ir klasės draugų grojimą (išskiriant teigiamas ir neigiamas atlikimo puses).
3.3. Pritaikyti grojimo antruoju instrumentu įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda grojimas antruoju instrumentu.

36. Turinio apimtys:

36.1. Grojimo technikos įgūdžių įvaldymas:

36.1.1. 2 klasė (programos pirmieji metai):

36.1.1.1. formuojami taisyklingos laikysenos įgūdžiai, mokomasi atsipalaidavimo pratimų, lavinama kūno koordinacija, įsisavinimo rankų pozicijos. Mokomasi taikyti tinkamą aplikatūrą;

36.1.1.2. mokomasi orientuotis kūrinio tekste, lavinami natų skaitymo iš lapo įgūdžiai: melodijos ne tik pagrojamos, bet ir solfedžiuojamos, ritmas paplojamas. Išsiaiškinami dinamikos, tempo ženklai, jų atlikimo ypatumai.

36.1.1.3. per mokslo metus išmokstama: 6-10 nedidelės apimties skirtingų charakterių pjesės, antrame pusmetyje supažindinama su gamų (pvz. C, G), arpedžio, akordų sandara. Atsižvelgiant į individualius mokinio gebėjimus, grojami ansambliai su mokytoju arba kitu mokiniu.

36.1.2. 3-4 klasės (programos antrieji – tretieji metai):

36.1.2.1. mokomasi naudoti skirtingus garso išgavimo būdus, pritaikyti *legato*, *staccato*, *non legato* štrichus. Siekiama kokybiško, natūralaus instrumento garso. Tobulinama taisyklinga kūno laikysena;

36.1.2.2. tobulinami skaitymo iš lapo įgūdžiai – siekiama, kad mokinys pažintų natas, pauzes, ritmines vertes, pastebėtų ir atliktų dinamines nuorodas;

36.1.2.3. lavinama pirštų technika: grojamos gamos, etiudai, greitesnio tempo pjesės. Stiprinami tinkamos aplikatūros naudojimo įgūdžiai. Grojami skirtingų tempų, charakterių pjesės ir etiudai;

36.1.2.4. per mokslo metus išmokstami 6-9 kūriniai. Stambios formos, polifonijos kūriniai, etiudai, gamos yra skiriamos, atsižvelgiant į mokinio sugebėjimus ir poreikį.

36.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

36.2.1. 2 klasė (programos pirmieji metai): siekiama sužadinti vaiko vaizduotę, kad atlikdamas nesudėtingą kūrinį, stengtųsi atskleisti jo nuotaiką. Nagrinėjamas kūrinių dinaminis planas, mokiniai mokosi grodami jį įgyvendinti. Grojami ansambliniai kūriniai su mokytoju. Grojant duete, mokosi klausyti kitos partijos, reaguoti į nuotaiką, garso tembrą bei dinamiką.

36.2.2. 3-4 klasės (programos antrieji – tretieji metai): kūrinių charakteriui atskleisti naudojama platesnė garso išgavimo būdų paletė, kreipiamas dėmesys į frazavimą, melodijos vedimo liniją. Supažindinama su trijų dalių kūrinio forma, lavinami grojimo ansamblyje įgūdžiai grojant su mokytoju ar kitu mokiniu.

36.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

36.3.1. 2 klasė (programos pirmieji metai) – pasiruošimas koncertinei veiklai mokyklos renginiuose.

36.3.2. 3-4 klasės (programos antrieji – tretieji metai) – psichologinis pasiruošimas veiklai viešojoje erdvėje, sceninės kultūros mokymasis, dėmesys aprangai, laikysenai ir elgsenai scenoje;

36.3.3. visi mokiniai dalyvauja I pusmečio Adventiniame koncerte tėvams. II pusmečio akademiniame koncerte mokinys atlieka du skirtingos nuotaikos kūrinius;

36.3.4. mokiniams sudaromos sąlygos dalyvauti įvairiuose viešuose mokyklos renginiuose.

V SKYRIUS CHORAS

37. Choro dalykas (toliau – Choras) – Pradinio ugdymo pasirenkamasis dalykas.

38. Choro paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir užtikrinti visapusišką muzikinį ugdymą ir suteikti vokalinio muzikavimo patirtį.

39. Choro tikslas – tobulinti vokalius gebėjimus ir padėti mokiniams įgyti chorinio dainavimo žinių ir įgūdžių.

40. Choro uždaviniai:

40.1. sudaryti galimybes instrumentinį muzikavimą pasirinkusiems mokiniams lavinti vokalinio muzikavimo gebėjimus;

40.2. pažinti chorinių kūrinių repertuarą ir formuoti chorinio dainavimo įgūdžius;

40.3. ugdyti mokinių artistiškumą ir ansamblišumą, didinti sceninės kultūros patirtį;

40.4. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti kitų dalykų pamokose įgytas žinias ir gebėjimus.

41. Veiklos sritys:

41.1. chorinio dainavimo įgūdžių formavimas;

41.2. chorinių kūrinių interpretavimas;

41.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

42. Choro mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 metų.

43. Choro mokymosi organizavimas:

43.1. 1 akademinė valanda (1 klasė) ir 2 akademinės valandos (2-4 klasė) per savaitę;

43.2. numatoma 1 koncertmeisterio valanda choro jungtinei repeticijai.

44. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – chorinio dainavimo įgūdžių formavimas.	
Nuostata – įgyti vokalinio muzikavimo patirties.	
Esminis gebėjimas – atlikti jaunučių choro repertuaro kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kvėpavimą ir tobulinti vokalius gebėjimus.	1.1.1. Pademonstruoti taisyklingo kvėpavimo ir garso formavimo ypatumus ir garso išgavimo būdus.
1.2. Dainuojant taisyklingai atlikti muzikos kalbos elementus.	1.2.1. Atpažinti ir nusakyti muzikos kalbos elementus ir išraiškos priemones.
2. Veiklos sritis – chorinių kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – atskleisti chorinio kūrinių interpretacinį sumanymą.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti jaunučių choro repertuaro kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Stilingai atlikti chorinės muzikos kūrinių.	2.1.1. Apibūdinti kūrinių tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
2.2. Perteikti muzikos kūrinių charakterį.	2.2.1. Apibūdinti kūrinių nuotaiką ir dinamiką.
3. Veiklos sritis – atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – parengti koncertinę programą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, mieste; 3.2.2. žinoti sceninės kultūros reikalavimus.
3.3. Pritaikyti dainavimo įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda dainavimas.

45. Turinio apimtis:
- 45.1. chorinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;
- 45.2. chorinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų chorinių kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;
- 45.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – chorinių kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys;
- 45.4. kūrinių skaičius per mokymosi metus – 4–8 skirtingo charakterio kūriniai.

1 klasė		
Mokymo pobūdis: 1 grupinė choro pamoka per savaitę		
Reikalavimai:		
Kvėpavimas: pradiniai kvėpavimo įgūdžiai, pratimai taisyklingam kvėpavimui formuoti.	Dainavimas: garso išgavimas, balsių formavimas, lygus (neforsuotas) garsas, intonavimo tikslumas;riebalsių tarimas, aktyvi artikuliacija; natūralus balso diapazonas; melodinių-intonacinių kūrinių kaupimas; dainavimas su instrumentiniu pritarimu iš lapo ir mintinai.	Kūno kalba, judesys: taisyklinga laikysena stovint ar sėdint, kūno laisvumas, veido išraiška, pratimai kūno raumenyno paruošimui; dainelės ritmo ir nuotaikos pajautimas bei perteikimas judesio pagalba.
Teoriniai reikalavimai: sąvokos - dainininkas, dainavimas ir daina; ritmas, tempas ir nuotaika dainoje; intonacija, dinamika – p, f, mf.		
Chorinių kūrinių skaičius per mokslo metus: 5-6 kvėpavimo bei vokaliniai pratimai; 6-8 skirtingo charakterio liaudies bei kompozitorių sukurtos dainos, atitinkančios bei ugdančios moksleivių vokalius gebėjimus.		
Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos: dainų partijų atsiskaitymas klasėje dalyko mokytojui I-II pusmečių eigoje; dainų koncertas mokyklos bendruomenei II pusmečio pabaigoje; vertinimas I ir II pusmečių pabaigoje – ideografinis (pp, np)		
Ugdymo metodika: dainavimas su žaidybiniais elementais; intonacinių motyvų klausymas, atkartojimas; pasikartojančių ritminių darinių plojimas; priminimas apie balso tausojimą ir higieną.		
2 – 4 klasė		
Mokymo pobūdis: 2 grupinės (viena iš jų – jungtinė) choro pamokos per savaitę. Numatoma koncertmeisterio 1 val. jungtinei repetacijai.		
Reikalavimai:		
Kvėpavimas: taisyklingo kvėpavimo ugdymas, tikslingi kvėpavimo pratimai; garso parėmimas kvėpavimu; pratimai legato, non legato, staccato.	Dainavimas: tikslaus, artikuliuoto dainavimo įgūdžių lavinimas, siekiant minkšto, laisvo, neforsuoto dainavimo; pradinių skaitymo iš lapo gebėjimų ugdymas, naudojant elementarius ritmius darinius ir melodiką; dvibalsiai pratimai ir dainelės; aktyvios vidinės klausos ugdymas; frazavimo supratimas ir atlikimas; balso diapazono plėtimas; dainavimas a cappella bei su pritarimu, chorinių kūrinių interpretavimas.	Kūno kalba, judesys: taisyklinga laikysena stovint, sėdint; kūno centro pajauta, veido išraiška; sceninės laikysenos tobulinimas, kūno laisvumas; sceninis judesys, sceninės išraiškos perteikimas judesiu.
Teoriniai reikalavimai: natų skaitymas iš lapo; ritmas dainoje; tempų įvairovė; dinaminio plano, muzikos charakterio apibūdinimas; improvizacinių įgūdžių ugdymas.		
Chorinių kūrinių skaičius per mokslo metus: 6-8 kvėpavimo bei vokaliniai pratimai; 8-10 skirtingos stiliškos liaudies bei šiuolaikinių kompozitorių dainos, atitinkančios moksleivių amžiaus tarpsnio ypatumus bei ugdančios vokalius gebėjimus.		
Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos: dainų partijų atsiskaitymas klasėje dalyko mokytojui I-II pusmečių eigoje; dainų koncertas mokyklos bendruomenei II pusmečio pabaigoje; vertinimas I ir II pusmečių pabaigoje – kriterinis (10 balų sistema).		

Ugdymo metodika: balso savybių, muzikinių duomenų įvertinimas; dainų tekstų analizė; sudėtingesnių intonacinių bei ritminių motyvų klausymas, atkartojimas; sudėtingesnių ritminių frazių skaitymas, plojimas; priminimas apie balso tausojimą ir higieną; dalyvavimas koncertinėje veikloje.